



Ottoman-East Representations in Vittore Carpaccio's Paintings

Nida Anıl Kazanç^{1,a,*}

¹ Department of Art History, Faculty of Letters, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Türkiye

*Corresponding author

Research Article

History

Received: 07/10/2023

Accepted: 01/12/2023

ABSTRACT

It is known that the artists of the Venetian Renaissance were heavily influenced by the developing relations between the Venetian Republic and the Ottoman-Eastern Empire, and that they sometimes reflected these influences in their works. In the paintings of the Venetian School period, it is seen that the artists visualised the nature, architecture and cultural figures of the distant Ottoman Empire from a certain perspective. As a matter of fact, it is possible to see the manifestations of these images in a wide range, starting from more realistic depictions based on the impression of Ottoman-Eastern merchants or ambassadors strolling in Venetian squares to the "fantastic oriental" image presented by sacred texts. In this respect, this study analyses the impact of the humanitarian relations between the Ottoman Empire and the Republic of Venice on the arts; evaluates the presence of this interaction in the works of the prominent Venetian School artist Vittore Carpaccio and tries to explain with examples how the arts of the two societies affected the works of art depending on the growing relationship.

Keywords: Painting, Venetian School, East, Ottoman, Vittore Carpaccio.

Vittore Carpaccio Resimlerinde Osmanlı-Doğu Temsilleri

Süreç

Geliş: 07/10/2023

Kabul: 01/12/2023

Copyright



This work is licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International License

ÖZ

Venedik Rönesansı sanatçılarının, gelişen Venedik Cumhuriyeti ve Osmanlı-Doğu İmparatorluğu ilişkilerinden ciddi derecede etkilendikleri ve bu etkileri zaman zaman eserlerine yansıttıkları bilinmektedir. Venedik Ekolü dönem resimlerinde, sanatçıların görmedikleri uzak Osmanlı'nın doğasını, mimarisini ve kültürel figürlerini belirli bir perspektif içerisinde imgeledikleri görülür. Nitekim Venedik meydanlarında gezinen Osmanlı-Doğulu tüccarların ya da elçilerinin izlenimine dayalı daha gerçekçi tasvirlerden başlayarak, kutsal metinlerin sunduğu "fantastik doğulu" imgesine kadar oldukça geniş bir aralıkta bu imgelerin tezahürlerini görmek mümkündür. Bu itibarla bu çalışmada, Osmanlı İmparatorluğu ve Venedik Cumhuriyeti arasındaki beşerî ilişkilerin sanat üzerindeki yansımaları ele alınmış; bahsi geçen etkileşimin önde gelen Venedik Ekolü sanatçısı Vittore Carpaccio eserlerindeki varlığı değerlendirilmiş ve iki toplumun sanatlarının, büyüyen ilişkiye bağlı olarak sanat eserlerini nasıl etkilediği örneklerle açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Resim, Venedik Ekolü, Doğu, Osmanlı, Vittore Carpaccio

^a nanilkazanc@cumhuriyet.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0002-2685-3103>

How to Cite: Kazanç, NA, (2023) Ottoman-East Representations in Vittore Carpaccio's Paintings, *CUJOSS*, 47(2): 265-270

Rönesans Dönemi Venedik Ekolü

15. yüzyılda İtalya'da Rönesans tüm gücüyle hissedilirken, Venedik ve Kuzey İtalya'da bu dönüşüm farklı bir seyir halindeydi. Çünkü Kuzey İtalya'da, Orta İtalya gibi tek bir merkez bulunmuyordu. Mantua, Verona, Ferrara, Bologna, Milano ve Venedik gibi başlı başına birer merkez hüviyetine sahip Kuzey İtalya kentlerinde yoğun ticarî faaliyetler sebebiyle Flaman sanatı etkileri ve geçmişten gelen Gotik sanat mirası sürdürülmekteydi. Konstantinopolis'in Osmanlı İmparatorluğu tarafından alınması, Venedik'in kent üzerindeki tüm ticarî ve siyasî iddiasından vazgeçmesine neden oldu ve bölgenin Rönesans hareketine katılmasını hızlandırdı. Venedik'in Doğu Akdeniz medeniyetleriyle ekonomik ve siyasî ilişkileri bu kent devletinin sanatsal üretimini ve kültürünü de etkilemiştir (Contadini-Norton, 2018:25).

Bu açıdan Venedik'te sanatsal gelişim, İtalya'nın diğer bölgelerinden farklı şekillenmiş; başta ticarî faaliyetler olmak üzere bankerlik mesleği ve Doğu ile kurulan yakın ilişkiler, özellikle resim sanatında özgün bir üslup ortaya çıkarmıştır. Böylelikle Venedik Ekolü resim geleneği; perspektif kuralların bilimsel kaynaklarla kabulü, yağlı boya kullanımı ve son olarak ışığın resimde temel unsur olarak rol oynamasıyla kuramsal kimliğini tamamlamıştır. Kente hâkim olan ışık, sanatçıların sıklıkla sanatlarına dahil ettikleri bir güç olarak karşımıza çıkar. Kentin coğrafi konumu, bu gücü etkin ve kullanılabilir kılmıştır. Yine kentin coğrafi özel konumu, sadece ışığın bilinçli biçimde resme dahil edilmesini sağlamakla kalmamış tuval resminin doğuşuna ve gelişimine de sebep olmuştur. Venedikli ressamlar, bu dönemde İslam sanatındaki teknikleri taklit etmeye başlarlar. Örneğin safranı hem karışimsız hem de kâğıt üzerine boyamak için tercih eden dönem sanatçıları, yeşil oluşturmak için mavi ile sarıyı karıştırarak orpiment (arsenikten oluşan, parlak sarı mineral) elde etmişlerdir. Renk dönüşümü için indigolu su kullanımı ise İslam sanatına has tekniklerden ciddi bir biçimde etkilendiklerini göstermektedir (Berrie, 2006: 141-142). Diğer taraftan Venedik resmine Doğu ve İslam coğrafyasının etkisi sadece renk kullanımı ve teknik alanlarla sınırlı kalmamış; konu, tema, kompozisyon, bezeme ve dekorasyon gibi farklı kulvarlarda da bu yansımanın yoğun biçimde kendisini gösterdiği tespit edilmiştir.

Venedik Ekolü, İtalya'da yaşam döngüsünü canlandıran Rönesans atmosferine farklı bir enerjiyle dahil olmuştur. Ekol; Jacopo Bellini, Gentile Bellini, Giovanni Bellini, Andrea Mantegna, Giovanni Mansueti, Vittorio Carpaccio, Tiziano Vecellio (Titian), Tintoretto, Paolo Veronese gibi yetenekli isimlerle tanınırlığını artırmıştır. Araştırmamızın konusu olan Vittore Carpaccio ise başarılı Osmanlı-Doğu temsilleriyle ekol içerisinde özgünlüğü ile dikkat çeken sanatçılardan bir diğeridir.

Vittore Carpaccio

İtalyan ressam Vittore Carpaccio, 1465 civarında Venedik'te bir kürk tüccarlığı yapan Piero Scarpazza'nın oğlu olarak dünyaya gelmiştir. Venedik'in hümanist

çevresi ile temas hâlinde olan bir ailede yetişen Vittore Carpaccio, genç yaşlarından itibaren ailesinin sosyo-kültürel çevresinin de etkisiyle sanatla iç içe büyümüştür. Venedik Ekolü'nün etkili olduğu dönemlerde Vittore Carpaccio, en ünlü eserlerini yapmıştır. Özellikle zamanının ressamlarıyla karşılaştırıldığında; kişisel üslubu, konu seçimleri, karakter ve renk tercihleri açısından sanatçının ayrıcalıklı bir yere konuşlandığı; ancak yine de Venedik Ekolü kökenli olduğu anlaşılmaktadır (Brown, 1988: 24).

Venedikli ressamın hayatı yetersiz bir şekilde belgelenmiştir ve kimden eğitim aldığı net bilinmemektedir, fakat çalışmaları üzerindeki başlıca etkinin Gentile Bellini olduğu konusunda genel bir kanı vardır. Pek çok eleştirmen, Carpaccio'nun sanatsal deneyimine o zamanlar önde gelen sanatçılar Gentile Bellini, Lazzaro Bastiani, Antonello ve Giambellino'dan etkilenecek Venedik'te başladığı sonucuna varmıştır (Humphrey, 2022: 17). Ancak yine de Carpaccio'nun, Antonello da Messina ile teması olduğu ve Piero della Francesca'nın Ferrarese döngüsünün eserlerini gördüğü veya incelediği neredeyse kesindir (Humphrey, 2022: 42).

Vittore Carpaccio'nun ilk siparişinin 1490 yılında Scuola di Sant'Orsola için yaptığı resimsel döngü olduğu; bunu diğer önemli eserlerinin izlediği bilinir. 15. yüzyılın sonunda Gentile Bellini'nin yönetiminde Scuola Grande di San Giovanni Evangelista için eserler yaratmıştır. Bu dönemde Gentile Bellini sayesinde, Venedik Ekolü üslubunda popüler olan doğu modası ile tanışmıştır. İstanbul'dan döndükten sonra değişen sanatsal tarzıyla dikkat çeken Gentile Bellini, Vittore Carpaccio'ya da ilham vermiştir. Nitekim Bellini'den sonra sanatçının eserlerinde temsilî otantik kıyafetli karakterler, egzotik hayvanlar, lüks eşyalar, mekânlar, Osmanlı, Afrika ve İslam dünyasından bazı motifler sıklıkla yer almaya başlamıştır (Sgarpi, 1995: 79). Vittore Carpaccio eserlerinde belirgin bir şekilde Orta Doğu görünümü manzaralar, dinî sahnelerin zemini olarak tercih edilmektedir. Ayrıca sahnelerin birçoğu etnik çeşitlilik ve din değiştirme gibi kültürler arası konuları doğrudan ele almaktadır.

16. yüzyılın ilk yıllarında Vittore Carpaccio, o zamandan beri ona çağının en önde gelen oryantalist ressamı unvanını kazandıracak eserler üretmeye başlamıştır (Campbell, L., 1981: 120-23). 1501 yılında Palazzo Ducale için Sala dei Pregadi'yi ve Maggior Consiglio'yu dekore etmeye yönelik projelerde yer alan Carpaccio, Venedik Ekolü ve özellikle Gentile Bellini etkisinde kalarak geliştirdiği üslubunda 1500'lü yıllardan itibaren birçok Venedik Ekolü projesinde prestijli görevlerde bulunmuştur. Dalmaçya Okulu (San Giorgio degli Schiavoni) için, San Gerolamo, San Trifone ve iki evanjelik hikâyeden oluşan Aziz Hikâyeleri döngüsü gerçekleştiren sanatçı; Azizlerin efsanelerini içeren kapsamlı anlatı kompozisyonları yapmıştır. Ressamın renk zenginliği ve ince ayrıntılarla zamanın Venedik yaşamını resmettiği eserlerinin hepsi Venedik'te korunmuştur.

Ayrıca Vittore Carpaccio, üzerinde çalıştığı çok sayıda bayındırlık işi nedeniyle Devlet Ressamı olarak görülse de sivil vatandaşlar için din dışı eserler de yapmıştır. Carpaccio'nun hak ettiği ünün yayılmasıyla birlikte siparişleri İtalya'nın diğer bölgelerine de ulaşmıştır (Christiansen, 1987: 166–77).

Vittore Carpaccio Resimleri

Doğu- Osmanlı temsillerini eserlerinde sıklıkla ve başarıyla resmeden sanatçı, Scuola di San Giorgio degli Schiavoni'de 1502 ile 1508 yılları arasında dokuz resimden oluşan genel bir kompozisyonun parçası olarak Aziz George'un hayatından üç sahne çizmiştir. Çalışmamızda bu resimsel döngünün iki örneği olan Aziz George'un Zaferi ve Selentilerin Vaftizi ile tuval üzerine yapılmış Aziz Stephan'ın Vaazı adlı dinî anlatıları Osmanlı-Doğu temsilleri bağlamında değerlendirilecektir.

Dalmaçyalı tüccarların fondaco'su olan Scuola di San Giorgio degli Schiavoni, Aziz George Dalmaçya kardeşliğinin toplantı evi ve kendileri de bir haçlı örgütü olan Kudüs Aziz John Şövalyelerine ait bir binadır. Dalmaçyalılar, Adriyatik'te Türklere karşı Venedik mücadelesinin ön saflarında yer almışlardı ve Venedik'teki varlıkları, onları esasen Osmanlı genişlemesinden kaçan mülteciler olarak gösteriyordu. Toplantı odasını dekore etme komisyonunun vesilesi, Venedik bayrağı altındaki kahramanlıklarının onuruna Aziz George'un önemli konumunun vurgulanmasıydı. Dalmaçyalı tüccarların fondaco'su olan Scuola di San Giorgio degli Schiavoni'de, 1502 ile 1508 yılları arasında Vittore Carpaccio, dokuz resimden oluşan genel bir kompozisyonun parçası olarak Aziz George'un hayatından üç sahne yaptı. San Giovanni Evangelista'daki iki resim Venedik toplumunun çeşitliliğini temsil ederken, bu resimler Venedik sanatında alenen şark tarzının bir parçasını oluşturur. Bir bütün olarak anlatı, şehrin kuruluşunu ve refahını betimleyen tarihsel kroniklerin görsel bir karşılığı olarak, Venedik Efsanesi'ni temsil etme işlevi gördü (Brown, 1988: 254).



Görsel 1: Vittore Carpaccio, Aziz George'un Zaferi, 1507/8, Scuola di San Giorgio degli Schiavoni, Venedik
Figure 1. Vittore Carpaccio, The Triumph of St. George, 1507/8, Scuola di San Giorgio degli Schiavoni, Venice

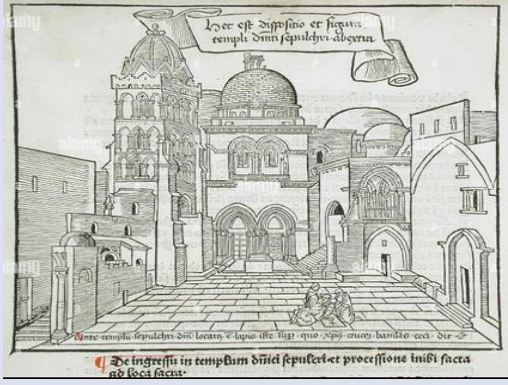
Carpaccio'nun Aziz George'un Zaferi (Fotoğraf 1) adlı eseri, Kudüs'teki Kubbetü's-Sahra ve Kutsal Kabir Kilisesi'nin gravür resimlerine dayanan binaların arka planına karşı Hıristiyan şövalyenin zaferine tanık olan çeşitli Müslüman figürleri gösterir. Aziz George hikâyesi, din değiştirme temasını ve Hıristiyanlığın üstünlüğünü ele alan çalışmalardandır. Altın Efsane'ye göre Hıristiyan bir şövalye olan George, bir ejderhaya kurban olarak sunulan Libyalı bir prensesi kurtarır. Pagan ailesinin böyle bir şey yapmasından dehşete düşen George, ejderhayı kasabasına geri getirir ve onları vaftiz olmaya zorlar.

Aziz George hikâyesi Rönesans döneminde çok popülerdi ve şövalye ile ejderhanın yüzleşmesi çok sayıda sanatçı tarafından resmedildi. Ejderha motifi Altın Efsane'de yer alan anlatılardandır. Burada ejderhanın öldürülmesi, halkın Hıristiyanlığı kabulüyle sonuçlanır. Aziz George'un darbesine yenik düşmek üzere olan ejderhayı, Kilise'nin üstesinden gelmeye hazırlandığı Hıristiyanlık karşıtı bir figür gibi okumak yerindedir (Pixley, 2003: 9–18).

Venedik'te 15. yüzyılın sonlarında görülen siyasi gelişmeler, Vittore Carpaccio gibi sanatçıları eserlerinde bir mesaj verme sorumluluğuna yöneltmiştir. Osmanlı'nın ve İslam'ın genişlemesinin yarattığı korku, bazı Venedikli sanatçılar tarafından özellikle Hıristiyanlığa özgü kahramanlık hikâyelerinde karşıt imaj olarak ele alınmıştır. Carpaccio'nun Aziz George'un Zaferi eseri de bu örnekler arasında yer alır. Resmin solundaki birbirinden ayrı iki kule, Anastasis Kilisesi'nin kulesi ile cephesinden alınmadır. Klasik Rönesans mimarisine ait bir yapının önünde Aziz George'un zaferiyle sonuçlanan mücadele, Osmanlı kıyafetleri giymiş bir grubun ortasında gerçekleşmektedir. Doğuya özgü enstrümanlar çalan figürler ve atlılar, sahnenin yarattığı heyecanı teşvik etmektedirler. Diğer taraftan caminin resimdeki kubbesi, sivri olmaktan ziyade yarı küresel forma sahiptir. Resimdeki kıyafetler ise Reeuwich'in çizimleriyle benzeşir (Görsel 2-3).



Görsel 2: Erhard Reeuwich, 1486, Suriyeli Şarap üreticileri, Los Angeles County Museum of Art
Figure 2. Erhard Reeuwich, 1486, Syrian Winemakers, Los Angeles County Museum of Art



Görsel 3: Erhard Reeuwich, 1486, Kutsal Kabir Kilisesi, 1486, Rijksmuseum, Amsterdam
 Figure 3. Erhard Reeuwich, 1486, Church of the Holy Sepulcher, 1486, Rijksmuseum, Amsterdam

Carpaccio'ya ait diğer bir çalışma olan Aziz Stephen Vaazı (Fotoğraf 4), Scuola di Santo Stefano döngüsünde yer alır. Sanatçı bu eser üzerinde çalışmaya başladığında, figür, mimari ve kostüm detayları için epeyce bir Alman baskı eserleri biriktirmiştir. Ayrıca Erhard Reeuwich'in gravür illüstrasyonları, bu esere yansıyan en önemli kaynaklarından biri olmuştur. Bu parçanın mimari arka planı, doğrudan Reeuwich'in resimlerinden alınan birkaç binayı içermektedir. Ortada, Yakın Doğu'da hâlâ görülebilen ve bu bölgelere gelen Venedikli ziyaretçileri büyüleyen antik çağ kalıntılarında atıfta bulunan bir zafer takı ve Roma sütunu gösterilmektedir (Campbell, 1981: 467-73).



Görsel 4: Vittore Carpaccio, Aziz Stephen'in Vaazı, 1514, Louvre, Paris
 Figure 4: Vittore Carpaccio, St. Stephen's Sermon, 1514, Louvre, Paris

Aziz Stephen'in Vaazı isimli çalışmada etrafındaki kalabalığa vaaz veren genç Aziz, duruşuyla yıkık bir mermer kaide üzerinde yer alan bir Roma heykeline benzemektedir. Dinleyen kalabalıkta farklı etnik gruplar, gösterişli kıyafetler içinde temsil edilen Doğulularla beraber kadınlar ve erkekler görülür. Kalabalık arasında Hıristiyan hacılarıyla birlikte Osmanlı ve Memluk türbanlı erkekler de bulunmaktadır. Vaazın önünde, yerde oturan beş kadından dördünün peçelerinin geri çekildiği, yüzlerinin açığa çıktığı görülmektedir. Canlı arka plan; tamamı geleneksel Yakın Doğu kıyafetleri giymiş erkekler, kadınlar, çocuklar ve hayvanlardan oluşmaktadır. Böylelikle Osmanlıya özgü kıyafetler içinde resmedilen ve Müslüman oldukları anlaşılan bu insanlar, Aziz Stephen'in sözlerini dikkatle dinlerken; Hıristiyanlığın İslam üzerindeki hakimiyetine de vurgu yapmanın incelikli bir yolu gösterilmiş olur. Öte taraftan dinin birleştirici gücüne de evrensel bir katkı sunan bu yorumun, dinler arası diyaloga yapılan özgün bir vurgu olduğu söylenebilir. Zira Hıristiyan azizin sözlerinin, her iki dinin mensuplarını kapsadığı ve belli ki ortak bir mesaj içerdiği anlaşılmaktadır (Sgarbi, 1995: 97).



Görsel 5: Vittore Carpaccio, Selenitlerin Vaftizi 1507, Scuola di San Giorgio degli Schiavoni, Venedik
 Figure 5. Vittore Carpaccio, Baptism of the Selenites 1507, Scuola di San Giorgio degli Schiavoni, Venice

Son olarak, Vittore Carpaccio'nun 1507 tarihli Selenitlerin Vaftizi adlı eseri (Fotoğraf 5), Hıristiyanlığın İslam'a karşı zaferini taçlandıran açık bir mesaj niteliğindedir. Resmi sipariş veren cemiyetin Dalmaçya ve çevresiyle ilişkisi düşünüldüğünde Carpaccio, Osmanlı-Venedik ilişkileriyle yakından ilgili olması hasebiyle San Giorgio ikonografisiyle, çok da alışılmış olmayan bir konuyu tercih etmiştir. Scuola di San Giorgio degli Schiavoni için yapılan bu çalışma, sadece beş yılda tamamlanan dokuz anlatı tablosundan biridir. Bu resmin hazırlık çizimleri, sanatçının bunun gibi karmaşık kompozisyonları hazırlarken son derece hassas olduğunu ortaya koymaktadır. Çalışma, cemiyetin koruyucu azizlerine adanmıştır. Vaftiz olayı, Libya topraklarında geçer ve oryantal kimliği vurgulanmaya çalışılan Selene kenti konu edilir. Ejderhayı öldürüp Prensesi kurtaran Aziz, Selene kentinde hürmetle karşılandıktan sonra kentin kral

ve kraliçesi Hıristiyanlığı kabul eder. Bu sebeple de Hıristiyanlığın koruyucusu durumundaki Aziz, onları vaftiz ederken tasvir edilir.

Vittore Carpaccio'nun bu eserinde Doğu temsilleri dikkat çekmektedir. Friz benzeri kompozisyon, Dalmaçya kostümlü iki kadının yanında Osmanlı ve Memluk kıyafetleri içinde tasvir edilen figürleri gösterir. Müzisyenlerin ayaklarının altında gösterilen bir Türk halısı, Osmanlıya ve doğuya has objeler, resimdeki oryantal etkiyi daha da güçlendirmektedir. Tasvir edilen sahne, bir grup Seleni'nin vaftiz edilmesidir; aralarında, vaftiz olmaya hazırlanırken sarığını çıkarmış kişilerin temsiliyle güçlü dinî mesaj öne çıkarılmaktadır. Hıristiyanlığın gerçek zaferi bu sarığın çıkarılmasıyla sembolize edilir. Bu bakımdan böylesi bir sahnenin resmedilmesinin büyük olasılıkla bilinçli tercih edildiği söylenebilir; zira bu eserin hamilerinin Osmanlı askeri gücünün gayet iyi farkında oldukları ve İslam'ın baskısını hissettikleri, tarihî kayıtlarla sabittir. Dolayısıyla bu imge ile İslam ve Osmanlı gücü karşısında manevi bir üstünlük kurmayı amaçladıkları tespit edilmektedir.

Carpaccio'nun ayırt edici özelliklerinden olan ritüelistik anı betimleme, Venedik kent görüntüsünün kalabalık, farklı etnik ve dinî ayrıntılarını görme yeteneği; en başarılı ifadesini resimlerinde bulmuştur. Venedikli ünlü ressam Giovanni Bellini'den sonra ikinci isim olarak değerlendirilebileceğimiz sanatçının eserlerinin çoğu, Venedik kentinde korunmuştur. Carpaccio'nun tabloları, eski Venedik'in demografik yapısının ve etnik kimliğinin izinin sürüleceği bir sürecin parçası olarak görülebilir. İslamî Doğu'nun Venedik sanatı üzerindeki etkisinin belki de en büyük kanıtı, bu eserlerdedir. Resimlerde Doğu kaynaklı öğelerin tasviri, yalnızca bu eserlerin varlığının kanıtını sağlamakla kalmaz; aynı zamanda hem dinî hem de dünyevî eserlerdeki tasvirlerin çokluğu, bu öğelere Venedikliler tarafından ne kadar değer verildiğini gösterir.

Ancak Hıristiyanlık-İslam, Doğu-Batı kültürüne karşı gelişmiş olan merak, ilgi ve hayranlığa rağmen İslam tehdidinin Venedikliler için ciddi bir endişe olduğu gerçeği de unutulmamalıdır. Zira bu eserler, bir yandan Doğu-Batı kültürleri arasında gerçekleşen etkileşimi yansıtırken, diğer taraftan ise İslamî Öteki'nin Venedikliler tarafından ne derece olumsuz algılandığına da işaret eder. Osmanlı-Doğu ile gönül bağı kurmuş olmalarına karşın Venedikli sanatçılar, İslam'ın oluşturduğu tehdidi kabul ederek Hıristiyan inancını savunmaya çalışmıştır. Bu ikili duygu, sanatlarına yansımış ve nihayetinde İslamî Yakın Doğu'yu aynı anda kutlayan ve kınayan eserlerle sonuçlanmıştır. Çoğu hayali olan doğuya özgü coğrafi çağrışımlar, bu sanatçılar vasıtasıyla şekillenmiş; etnik kostümler, aksesuarlar, kimlik ve davranış şablonları da yine söz konusu ressamın aracılığıyla yansıtılmıştır. Bu itibarla Gentile Bellini'nin himayesindeki Vittore Carpaccio; Osmanlı, Memlûk, Doğu kıyafetleri ve edepi konusunda gerçek bir uzman olmuştur. Bu sayede Aziz George'un Zaferi, Selentilerin Vaftizi ve Aziz Stephan'ın Vaazı'ndaki sahneleriyle doğulu figürler dinî ikonografiye dahil edilmiş

ve kabul gören betimler olarak Venedik resim sanatında yer almışlardır.

Extended Abstract

This article analyses the artistic development and characteristics of the Venetian School during the Renaissance through the works of Vittore Carpaccio. In the 15th century, when the Renaissance influence intensified throughout Italy, this influence developed differently in Venice and Northern Italy. Instead of a single centre, there were different centres in Northern Italy, such as Mantua, Verona, Ferrara, Bologna, Milan and Venice, and these cities had different influences in terms of trade and art. Venice had close relations with the Eastern Mediterranean civilisations and these relations influenced Venetian art.

The Venetian School developed a unique artistic style thanks to trade, banking activities and these relations with the East. This school has important characteristics such as the scientific basis of perspective rules, the use of oil paint and the use of light as a basic element in painting. In particular, light is associated with the geographical location of Venice and is frequently used by artists in their works.

The Venetian School is known for the works of talented artists such as Jacopo Bellini, Gentile Bellini, Giovanni Bellini, Andrea Mantegna, Tiziano Vecellio (Titian), Tintoretto and Paolo Veronese. Vittore Carpaccio is one of the most important members of this school. He was particularly successful in depicting Ottoman-Eastern themes in his paintings.

The life and works of Vittore Carpaccio are also discussed in the article. Carpaccio was born in Venice and was interested in art from a young age. Among the artists he studied, Gentile Bellini's influence is important. Carpaccio's works include original themes reflecting the influences of the Ottoman Empire. In particular, works such as The Triumph of St. George and The Baptism of the Selentines deal with Islamic and Eastern themes.

Carpaccio, who frequently and successfully depicted Eastern and Ottoman representations in his works, painted three scenes from the life of St. George at the Scuola di San Giorgio degli Schiavoni between 1502 and 1508 as part of an overall plan of nine paintings. The article analyses two examples of this pictorial cycle, The Triumph of St. George and the Baptism of the Selentines, and the religious narratives of St. Stephan's Sermon on canvas, in the context of Ottoman representations of the East.

The article analyses how Carpaccio's works reflect the interaction between Eastern and Western cultures and Venetian relations with Islam. Carpaccio's paintings frequently depict Eastern clothing, objects and figures. These themes emphasise both ethnic diversity and the superiority of Christianity over Islam. Carpaccio's works express a kind of spiritual superiority over Islam and the

Ottoman Empire, while at the same time promoting interreligious dialogue.

Carpaccio's distinctive features, such as the depiction of the ritualistic moment and his ability to see the crowded, diverse ethnic and religious details of the Venetian cityscape, found their most successful expression in his paintings. Most of the works of the artist, who can be considered as the second name after Giovanni Bellini as a Venetian painter, are preserved in the city of Venice. Carpaccio's paintings can be seen as part of a process in which the demographic structure and ethnic identity of old Venice will be traced. Perhaps the greatest evidence of the influence of the Islamic East on Venetian art is found in these works. The depiction of Eastern elements in paintings not only provides proof of their existence, but the abundance of depictions in both religious and secular artefacts shows how much these elements were valued by the Venetians.

However, despite the curiosity, interest and admiration for Christian-Islamic, East-West culture, the threat of Islam was a serious concern for the Venetians. On the one hand, these artefacts reflect the interaction between East-West cultures, but on the other hand, they also indicate the negative perception of the Islamic Other by the Venetians. Despite their close ties with the Ottoman East, Venetian artists recognised the threat posed by Islam and tried to defend their Christian faith. This dual feeling was reflected in their art, resulting in works that simultaneously celebrated and condemned the Islamic Near East. Eastern geographical associations, most of them imaginary, were shaped through these artists, and ethnic costumes, accessories, identity and behavioural patterns were also reflected through them. In this respect, Vittore Carpaccio, a protégé of Gentile Bellini, became a true expert on Ottoman, Mamluk and Oriental costumes and manners. In this way, with the scenes in *The Triumph of St. George*, *The Baptism of the Selentines* and *The Sermon of St. Stephan*, oriental characters were incorporated into religious iconography and became accepted characters in Venetian painting.

In conclusion, Vittore Carpaccio's works are one of the original artists who successfully treated Eastern and Islamic themes as an important part of the Venetian School.

Kaynaklar

- Berrie, B., H., (2006), *Pigments in Venetian and Islamic Painting, Venice and the Islamic World, 828 – 1797*, Yale University Press.
- Brown, F. P., (1988). *Carpaccio Çağında Venedik Anlatı Resmi, New Haven ve Londra*, Yale University Press.
- Campbell, L.,(1981). *On Beşinci Ve On Altıncı Yüzyıllarda Veneto'daki Hollanda Resimleri Üzerine Notlar, Burlington Magazine*, CXXIII.
- Christiansen, K., (1987). *Erken Quattrocento'nun Venedik Resmi, Apollo Journal*, Vol. 125.

- Contadini, A.- Norton, C.,(2018). *Rönesans ve Osmanlı Dünyası*, Koç Üniversitesi Yayınları.
- Humphrey, P. (2022). *Vittore Carpaccio: Master Storyteller of Renaissance Venedik*, Yale University Press.
- Kazanç, N.A., (2023). *Venedik Resim Ekolünde Osmanlı-Doğu İmgesi (15-16. yüzyıllar)*, [Basılmamış Doktora Tezi], Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Pixley, M.L., (2003). *Carpaccio Sanatında İslami Eserler ve Kültürel Akımlar, Apollo Journal*, Vol. 158, Kasım, 2003.
- Sgarbi, V., (1995), *Carpaccio*, Abbeville Press.